

Statisztikai tájékoztató

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, 2012/4

Tartalom

Összefoglalás	2
Demográfiai helyzet	3
Munkaerőpiac	3
Gazdasági szervezetek	5
Beruházás	7
Mezőgazdaság	8
Ipar	9
Építőipar	11
Lakásépítés	11
Turizmus	13
Közúti közlekedési balesetek.....	15
Bűncselekmények	15

További információk, adatok (linkek)

Elérhetőségek

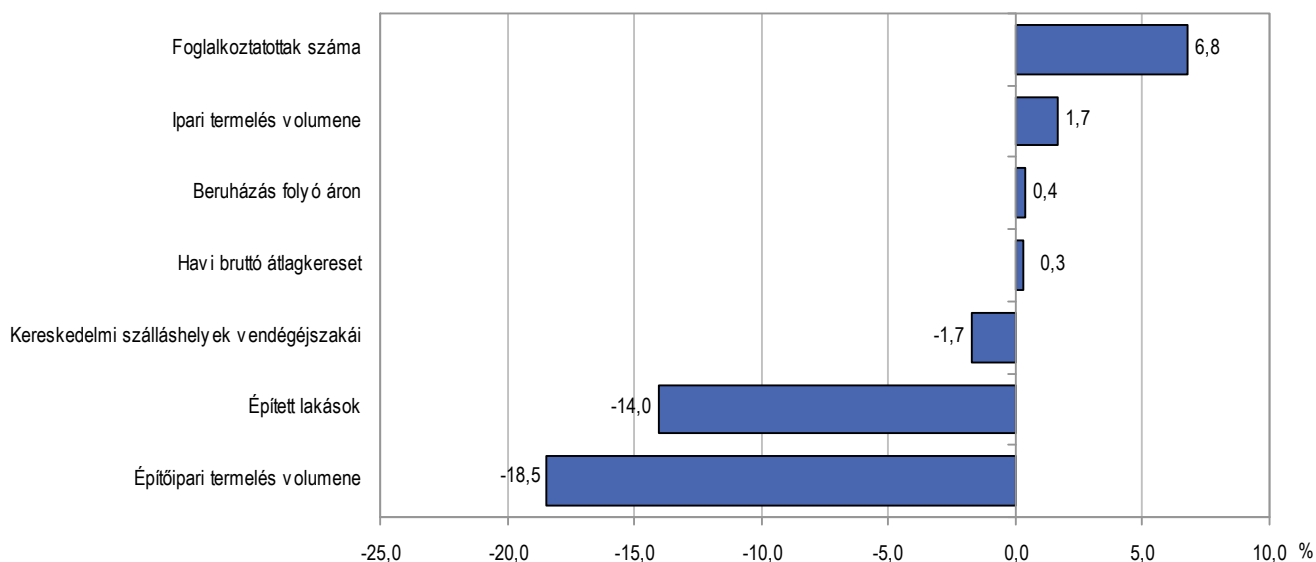
Összefoglalás

A megye gazdasági teljesítményében – a 2012. évről rendelkezésre álló előzetes statisztikai információk alapján – eltérő irányú változások történtek az előző évhez képest.

A gazdasági ágak közül az ipar teljesítménye további élénkülést mutatott, a növekedés üteme azonban az egy évvel korábbinál szerényebb volt. A megyei székhelyű építőipari vállalkozások termelése ugyanakkor jelentősen visszaesett. A lakásépítések száma tovább csökkent, és építési engedélyt is kevesebbet adtak ki, mint egy évvel korábban. A gazdasági szervezetek száma tovább bővült, és folyó áron számolva a megyei székhelyű gazdasági szervezetek szinte ugyanakkora összeget fordítottak fejlesztésre, mint az előző évben. A megye kereskedelmi szálláshelyei iránti kereslet szűkült 2011-hez képest. A növénytermesztés hektáronkénti hozamai az aszályos időjárás miatt többségében elmaradtak az előző évitől, ugyanakkor a főbb haszonállatok közül – a tyúkok kivételével – valamennyi állatfaj állománya növekedett.

1. ábra

A fontosabb megyei gazdasági jelzőszámok változása, 2012
(az előző évhez képest)

A népmozgalmi folyamatokat tekintve kedvező változás a születések számának emelkedése, ami némileg mérsékelte a természetes fogyást is.

Bővült a foglalkoztatottak száma és csökkent a munkanélkülieké 2012 IV. negyedévében az előző év azonos időszakához képest a KSH munkaerő-felmérése szerint. Az intézményi adatgyűjtés alapján a foglalkoztatottak meghatározó részét jelentő alkalmazásban állók létszámának 2012. évi növekedése elsősorban a közfoglalkoztatás szélesedésével magyarázható. A havi bruttó átlagkereset összességében hasonló volt a 2011. évihez, ezen belül a versenyszférában emelkedett, a költségvetési szerveknél csökkent az átlagkereset az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A megye közútjain bekövetkezett közlekedési balesetek és sérültjeik száma az év folyamán tovább mérséklődött. A közvédas bűncselekményekből ugyanakkor az előző évinél több vált ismertté.

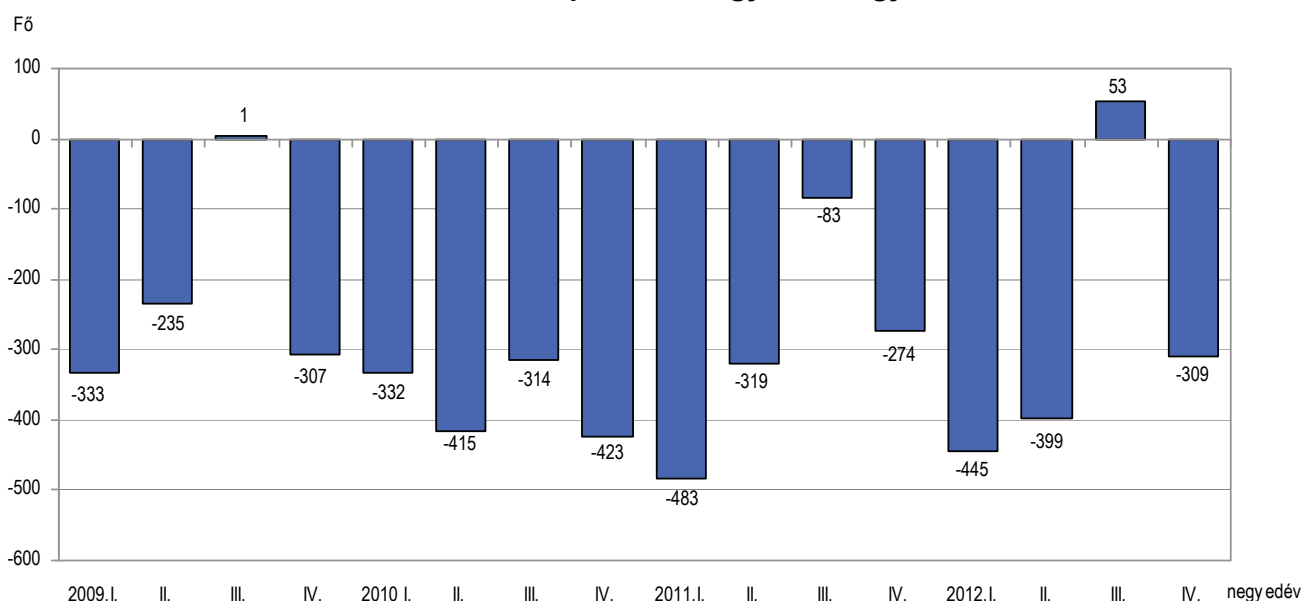
Demográfiai helyzet

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2012-ben 5600 gyermek született, a 2011. évinél 254-gyel több. A születések száma negyedévenként hullámzóan alakult; a legtöbb gyermek a III. negyedévben jött a világra. Az élveszületések számának egész évi növekedési üteme meghaladta a szintén emelkedő halálozásokét, ami a természetes fogyás ütemét mérsékelte. Így a természetes népmozgalmi folyamatokból eredően a megye népessége egy év alatt 1100 fővel csökkent, szemben a 2011. évi 1159-cel.

A halálozások számának (6700) összességében tapasztalt növekedése mellett javult a csecsemőhalálozási arányszám. Ezer élveszületésre 5,5 egy éven aluli személy halálozása jutott, ami 1,0-gyel kevesebb a 2011. évinél, az országosnál (4,9) azonban változatlanul magasabb.

2. ábra

Természetes szaporodás, fogyás a megyében

Előzetes adatok szerint a megyében 2012-ben 1800 házasságkötést anyakönyveztek, 1,9%-kal (34-gyel) többet az előző évinél. (Országosan 1,1%-os növekedést regisztráltak.) A házasságok több mint hattizedét, az előző évhez hasonlóan a második félévben kötötték.

Munkaerőpiac

A KSH **lakossági munkaerő-felmérésének** adatai szerint a munkaerőpiacon tapasztalt kedvező irányú folyamatok folytatódtak. 2012 IV. negyedévében a megye 15–74 éves népességéből 227,4 ezer fő, a megfelelő korú népesség 54,7%-a volt jelen a munkaerőpiacon. A foglalkoztatottak száma 5,8%-kal, 194,1 ezer főre emelkedett. Ezzel egyidejűleg a munkanélküliek száma 33,3 ezer főre csökkent, így 6,2%-kal kevesebb volt, mint az előző év azonos időszakában. A megyei foglalkoztatási arány (46,7%) azonban a javulás ellenére is elmaradt az országostól (51,1%), a munkanélküliségi ráta (14,6%) pedig változatlanul jóval magasabb volt az átlagosnál (10,7%).

A foglalkoztatási helyzet előbbiektől eltérő szempontú megközelítését¹ teszik lehetővé a **Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat** álláskeresőkre vonatkozó információi. Az állami munkaközvetítő irodák adatai alapján a 2012. decemberi zárónapon 59,3 ezer álláskeresőt tartottak nyilván a megyében, 3,7%-kal többet, mint egy évvel korábban. Az álláskeresők csaknem fele legfeljebb 6 hónapja regisztráltatta magát, ugyanakkor harmaduk tartósan, egy éven túl állástalan.

Az álláskeresők közül 8400 fő volt pályakezdő, akik elhelyezkedési nehézségeit jelzi, hogy számuk 19%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A pályakezdő munkanélküliek 41%-a legfeljebb az általános iskola 8. osztályát fejezte be, 21%-uk szakmunkásképzőt vagy szakiskolát végzett. Viszonylag jelentős részük (34%-uk) rendelkezett valamilyen középiskolai végzettséggel, 4%-uk pedig diplomás volt. A nyilvántartásban szereplő 25 évesnél fiatalabbak állománya szintén bővült, 10 700 főre, így a regisztrált munkanélküliek 18%-át adták. A munkanélküliek fele a 25–44 éves korosztályból került ki.

A szigorodó feltételek mellett az álláskeresők 52%-a volt jogosult valamilyen ellátásra. Növekvő részüknek, 45%-uknak folyósítottak rendszeres szociális segélyt, illetve foglalkoztatást helyettesítő támogatást, és csökkenő hányaduk, 7%-uk részesült álláskeresési járadékban és segélyben.

December végén 2700 betöltetlen álláshely várt kiközvetítésre a megyében, ami az egy évvel korábbi csaknem másfélszerese. Egy felkínált álláshelyre 22, vagyis az előző évinél 9-cel kevesebb nyilvántartott álláskereső jutott.

Az **intézményi munkaügyi adatgyűjtés** szerint a legalább öt főt foglalkoztató megyei székhelyű vállalkozásoknál, létszámkorláttól függetlenül a költségvetési szerveknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél 2012-ben együttesen 105 ezren álltak alkalmazásban, 3,4%-kal többen, mint egy évvel korábban. Az alkalmazásban állók csaknem felének munkát adó versenyszférában 2,1%-kal, a négytizedüket foglalkoztató költségvetési szerveknél 4,9%-kal bővült az alkalmazotti kör, ami a közfoglalkoztatás élénküléséből adódott.

Az alkalmazásban állók száma alapján jelentősebb, legalább 12 ezer főt foglalkoztató gazdasági ágak közül növekedés történt az egészségügyi szolgáltatásban, a közigazgatásban és a feldolgozóiparban. Az oktatásban ezzel ellentétes folyamat, 5,9%-os létszámcsökkenés zajlott le.

1. tábla

Alkalmazásban állók a megyében, 2012

Állománycsoport	Összesen	Ebből	
		versenyszféra	költségvetés
Fő			
Fizikai foglalkozásúak	66 815	38 843	20 410
Szellemi foglalkozásúak	38 203	13 179	20 905
Összesen	105 018	52 022	41 314
Előző év = 100,0			
Fizikai foglalkozásúak	107,9	103,9	119,3
Szellemi foglalkozásúak	96,4	97,2	93,8
Összesen	103,4	102,1	104,9

A megyében alkalmazásban állók 64%-a fizikai foglalkozású volt, akik száma a versenyszférában és a költségvetési szférában egyaránt emelkedett, leginkább a költségvetés területén, összefüggésben a közfoglalkoztatás bővülésével. A szellemi foglalkozásúak

¹ Lásd Módszertan.

számának összességében is jellemző csökkenése a költségvetési szerveknél volt számottevőbb.

Az összes alkalmazásban álló 14%-át, 14 700 főt foglalkoztattak részmunkaidőben. Számuk egy év alatt negyedével csökkent, amelyhez jelentősen hozzájárult, hogy 2012-ben megszűnt a közmunka programokban résztvevők 4 órás foglalkoztatása.

Szabolcs-Szatmár-Beregben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók **havi bruttó átlagkeresete** 2012-ben 162 ezer forint volt, gyakorlatilag ugyanannyi, mint egy évvel korábban. A stagnálás szektoronként eltérő változások eredőjeként alakult ki. A versenyszférában alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 7,3%-kal növekedett, és az átlagot meghaladó, 169 ezer forint volt. Ugyanakkor a költségvetési szerveknél 10%-kal, 150 ezer forintra csökkent az átlagkereset a közfoglalkoztatás súlyának növekedése miatt. Állománycsoportok szerint az előbbieknél nagyobb az átlagkeresetek szóródási intervalluma. A szellemi munkakörben foglalkoztatottak havonta átlagosan bruttó 224 ezer forintot, a fizikai foglalkozásúak 123 ezer forintot kerestek.

A nemzetgazdasági ágakat tekintve – havi bruttó 312 ezer forinttal – továbbra is a pénzügyi szolgáltatás területén volt a legmagasabb a bérszínvonal. A legkevesebbet – bruttó 118 ezer forintot – az egészségügyi szolgáltatás ágban dolgozók kerestek.

A kereseteken felüli egyéb pénzbeli és természetbeni juttatásokat is figyelembe véve a nemzetgazdasági szintű megyei átlagos havi **munkajövedelem** 170 ezer forintot tett ki, amelyből átlagosan 4,4% volt a bruttó kereseten felüli ún. egyéb munkajövedelem aránya. A munkajövedelem mérsékelten csökkent, és ezen belül az egyéb kereseti elemek aránya kisebb volt az egy évvel korábbinál.

2. tábla

Az alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete a megyében, 2012

Állománycsoport	Összesen		Ebből			
			versenyszféra		költségvetés	
	forint	az országos %-ában	forint	az országos %-ában	forint	az országos %-ában
Fizikai foglalkozásúak	80 698	80,4	89 908	86,0	61 691	75,0
Szellemi foglalkozásúak	144 928	76,1	166 366	74,4	131 381	87,2
Összesen	105 667	73,4	109 824	72,9	97 956	75,5

A családi kedvezmény figyelembe vétele nélkül számított **havi nettó átlagkereset** 106 ezer forint volt, ami 4,5%-kal alacsonyabb az előző évinél. A fizikai foglalkozásúak átlagosan 81 ezer forintot, a szellemi foglalkozásúak 145 ezer forintot kerestek. A megyei keresetszínvonal továbbra is jelentős mértékben elmarad az országostól, a havi nettó átlagkereset az átlagos háromnegyedét tette ki.

Gazdasági szervezetek

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében – az előző évekhez hasonlóan – tovább bővült a gazdasági szervezetek állománya. 2012. december 31-én 118 900 szervezetet tartottak nyilván a megyében, 2,3%-kal többet az egy évvel korábbinál. (Országosan 0,9%-os volt a növekedés üteme.)

A gazdasági szervezeteken belül a vállalkozások száma 2,4%-kal emelkedett, és nonprofit szervezetből is 1,1%-kal több szerepelt a nyilvántartásokban. Ugyanakkor a költségvetési és társadalombiztosítási szervezetek száma 2,9%-kal csökkent. A változások ellenére az

összetételben nem történt érdemi elmozdulás. A nyilvántartott szervezetek 95%-a vállalkozás volt, a nonprofit szervezetek 4%-ot, a költségvetési és társadalombiztosítási szervezetek 1%-ot képviseltek.

A 113 400 nyereségérdekeltségű szervezet 85%-át egyéni, 15%-át társas vállalkozási formában jegyezték be, amely az országosan jellemző 64–36%-os megoszlástól jelentősen eltér. Az egyéni vállalkozások száma 2,8%-kal, a társas vállalkozásoké 0,5%-kal gyarapodott a megyében az előző év azonos időpontjához képest. Így a megyei egyéni vállalkozások az országos 9%-át, a társas vállalkozások pedig a 3%-át adták.

2012. december 31-én a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei székhellyel nyilvántartott 17 ezer társas vállalkozás 69%-át korlátolt felelősségű társaságként, 27%-át betéti társaságként jegyezték be. Számuk ellentétes irányban változott: a korlátolt felelősségű társaságoké 4,5%-kal (11 700-ra) nőtt, a betéti társaságoké 8,5%-kal (4600-ra) csökkent a 2011. évvégi állapothoz mérten. A társas vállalkozások körében az előbbieknél jóval kisebb arányt képviselő részvénytársaságok és szövetkezetek száma is bővült.

Főtevékenység szerint a társas vállalkozások közel háromnegyedét valamely szolgáltatási ágban jegyezték be, ezen belül 28%-uk a kereskedelem, 12%-uk a tudományos és műszaki tevékenység területén folytatta tevékenységét. A termelő ágak közül az építőipar és a feldolgozóipar képviselt nagyobb súlyt, amelyekbe a társas vállalkozások 13, illetve 9%-a tartozott. A társas vállalkozások száma az ágazatok többségében meghaladta az egy évvel korábbit, ugyanakkor az építőipari főtevékenységű szervezeteké 3,5%-kal csökkent.

3. tábla

**A megyei székhelyű regisztrált vállalkozások főbb nemzetgazdasági áganként,
2012. december 31.**

Nemzetgazdasági ág	Száma		Megoszlása, %	
	társas	egyéni	társas	egyéni
Összesen	17 013	96 384	100,0	100,0
Ebből:				
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	795	70 537	4,7	73,2
Feldolgozóipar	1 555	1 049	9,1	1,1
Építőipar	2 189	1 717	12,9	1,8
Kereskedelem, gépjárműjavítás	4 690	4 664	27,6	4,8
Szállítás, raktározás	779	934	4,6	1,0
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	768	1 573	4,5	1,6
Ingyanügyletek	848	4 593	5,0	4,8
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1 985	2 462	11,7	2,6
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	752	1 252	4,4	1,3
Oktatás	353	2 783	2,1	2,9
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	780	703	4,6	0,7

Az egyéni vállalkozók mindössze ötöde rendelkezett vállalkozói igazolvánnyal. Nagyobb részük adószámmal rendelkező magánszemély, vagy egyéb önálló vállalkozó volt. A nyilvántartásba vételre kötelezett (igazolvánnyal rendelkező) egyéni vállalkozók száma 3,9%-kal csökkent, míg a többi vállalkozóé összességében 4,7%-kal emelkedett az egy év alatt. A munkavégzés jellege szerint az egyéni vállalkozók 41%-a mellékfoglalkozásban, 34%-a nyugdíjasként, 25%-a pedig főfoglalkozásban folytatta tevékenységét. Közülük a mellékfoglalkozásúak száma 5,2%-kal, a főfoglalkozásúaké 2,9%-kal emelkedett, a nyugdíjasoké pedig lényegében nem változott az egy évvel korábbihoz képest.

Az egyéni vállalkozások 73%-a a mezőgazdaságban koncentrálódott, és az ágazat szereplőinek túlnyomó többségét az őstermelők, mint adószámmal rendelkező magánszemélyek adták. A szolgáltató ágak közül az ingatlanügyletek és a kereskedelem területén

nyilvántartott szervezetek képviseltek viszonylag magasabb (5–5%-os) részarányt. Az egyéni vállalkozások száma a mezőgazdaságban 4,4%-kal, az ingatlanügyletekben 2,8%-kal emelkedett, a kereskedelemben 2,2%-kal csökkent az előző év azonos időpontjához viszonyítva.

A szervezetszám növekedésének következtében emelkedett a vállalkozás-sűrűség. A megyében ezer lakosra – az országos átlag 1,2-szerese – 207 vállalkozás jutott az év végén. Ezen belül a társas vállalkozásokra számított megyei mutató (31) a megfelelő országos átlag alig több mint felét tette ki. Az egyéni vállalkozások előbbieken alapján számított elterjedtsége (176) viszont az országos érték 1,6-szerese volt a mezőgazdasági egyéni vállalkozók jelentős számú megyei jelenlétével összefüggésben.

Beruházás

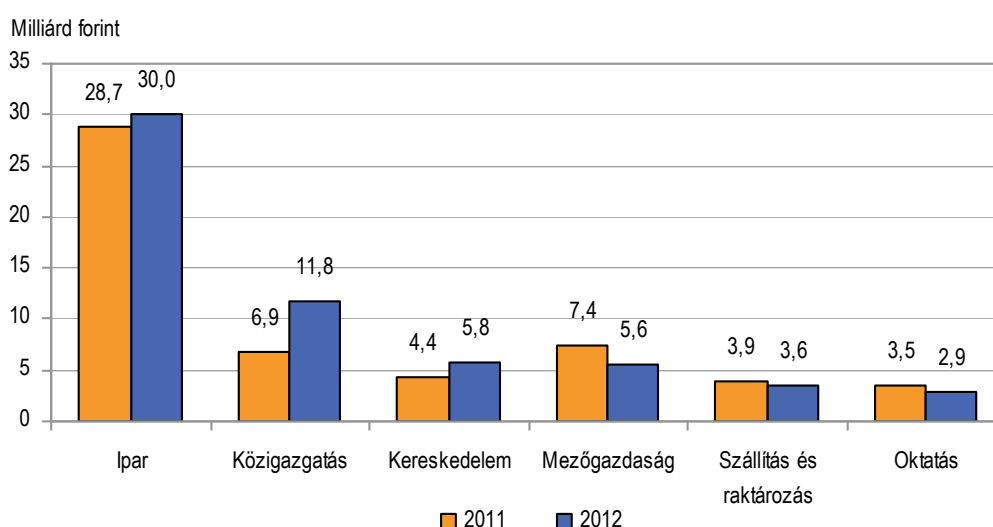
A megfigyelt megyei székhelyű gazdasági szervezetek folyó áron számított beruházási teljesítményértékét 2008–2011 között kismértékű emelkedés jellemezte. 2012-ben a vonatkozó körbe tartozó szervezetek 67 milliárd forint értékű beruházást valósítottak meg, lényegében ugyanannyit, mint egy évvel korábban. (Ezzel egyidejűleg országosan folytatódott a több éve tartó csökkenő tendencia, és 2012-ben 5,9%-kal mérséklődött a beruházások folyó áras teljesítményértéke.)

A megyét jellemző 2012. évi stagnálás az építési beruházások 4,3%-os növekedésének és a gépberuházások 3%-os csökkenésének az eredőjeként alakult ki, miközben az egyéb célra (ültetvény, erdő, tenyész- és igásállat, föld, telek stb. beszerzésére) fordított fejlesztési ráfordítások 23%-kal estek vissza. Így anyagi-műszaki összetételét tekintve a beruházások 54%-át az épületek és egyéb építmények építése jelentette, a gépek, berendezések, járművek beszerzéséhez, létesítéséhez, felújításához kapcsolódó kiadások pedig 45%-os részarányt képviseltek. (A beruházások fennmaradó hányadát egyéb célra fordították.)

A fejlesztésekből legnagyobb hányaddal (45%-kal) részesedő ipari beruházások nominálisan 4,6%-kal bővültek. Ezen belül a feldolgozóiparban 2,3%-os, az energiaiparban 6,1%-os, a víz- és hulladékgyártás területén pedig 14%-os növekedés történt. Az ipari beruházások emelkedését az építési projektek és az importból származó gép- és berendezés beruházások bővülése okozta, a belföldi gépbeszerzések viszont jelentősen csökkentek. A teljesítményérték 8%-át adó mezőgazdaság fejlesztési ráfordításai negyedével, a kisebb súlyú építőiparé ötödével maradtak el a 2011. évitől.

3. ábra

A megyei beruházási teljesítményérték a jelentősebb súlyú nemzetgazdasági ágakban*

*A megfigyelt megyei székhelyű gazdasági szervezetek adatai (lásd Módszertan).

A szolgáltató ágak közül a közigazgatás beruházásai emelkedtek a legnagyobb mértékben, így az összes beruházás 18%-a ezen a területen összpontosult. 2012-ben a több éve csökkenő tendenciát mutató kereskedelem területén is jelentősen, mintegy harmadával bővült a teljesítményérték. Ellenkező irányú bázishatás érvényesült az oktatásban, ahol a széleskörű intézménybővítések és -felújítások lezárulását követően csaknem ötödével kevesebb beruházás valósult meg, mint 2011-ben. A szállítás, raktározás területén 8,1%-kal csökkent, az egészségügyi szolgáltatás nemzetgazdasági ágban pedig felére esett vissza a beruházások teljesítményértéke.

Mezőgazdaság

2012-ben a megye mezőgazdaságának eredményeit egyrészt az előző évi téli csapadékhiány, másrészt a tavaszi-nyári száraz, aszályos időjárás alakította. A főbb szántóföldi növénykultúrák hozamai ezáltal többnyire elmaradtak a 2011. évitől. Az Agrárgazdasági Kutatóintézet információi szerint a termelők Szabolcs-Szatmár-Beregen 217 ezer hektárról, Csongrád után a második legnagyobb területről jelentettek aszálykárt.

A megyei szántóterület több mint hattizedét a gabonafélék foglalták el. Vetésterülete alapján a megye két legfontosabb gabonanövénye a kukorica és a búza. 2012-ben a megye gazdálkodói 109 ezer hektáron, a gabonafélék területének kétharmadán kukoricát, 31 ezer hektáron, közel ötödén pedig búzát termeltek. Az egész évet jellemző szárazság nagyban rontotta a fajlagos hozamokat, így a 2011. évinél nagyobb területről kevesebb termés – 459 ezer tonna kukorica és 105 ezer tonna búza – került a magtárakba. Mindazonáltal az ország kukoricatermésének mintegy tizedét a megye gazdálkodói termelték meg. A kukorica hektáronkénti hozama (4220 kg) több mint harmadával elmaradt ugyan az előző évitől, az országosan is alacsony termésátlagot azonban felülmúlta. Búzából hektáronként 3420 kg-ot takarítottak be átlagosan, az előző évinél és az országos átlagnál is kevesebbet.

2012-ben 51 ezer hektáron, a 2011. évinél közel négyezer hektárral nagyobb területen termeltek napraforgót, az előző évinél és az országosnál is kedvezőbb hozamok mellett. A betakarított 119 ezer tonna magtermés az országosan termelt napraforgómag közel tizedét jelentette.

A másik olajnövény, a repce betakarított területe 2011-hez viszonyítva ugyan négytizedével (6 ezer hektárra) emelkedett, a betakarított 13 ezer tonna repcemag csupán ötödével haladta meg az egy évvel korábbi, a fajlagos hozam mérséklődéséből adódóan.

4. tábla

A fontosabb növényi kultúrák főbb megyei adatai

Növény	Betakarított terület, hektár		Termésmennyiség, tonna		Termésátlag, kg/ha	
	2007–2011. évek átlaga	2012	2007–2011. évek átlaga	2012	2007–2011. évek átlaga	2012
Búza	34 060	30 561	121 543	104 580	3 570	3 420
Kukorica	90 681	108 877	512 149	459 381	5 650	4 220
Napraforgó	48 165	51 176	94 742	119 394	1 970	2 330
Repce	6 349	5 719	12 160	12 867	1 920	2 250
Burgonya	2 193	1 580	51 613	29 352	23 530	18 580
Lucerna	5 235	4 770	25 589	23 850	4 900	5 000

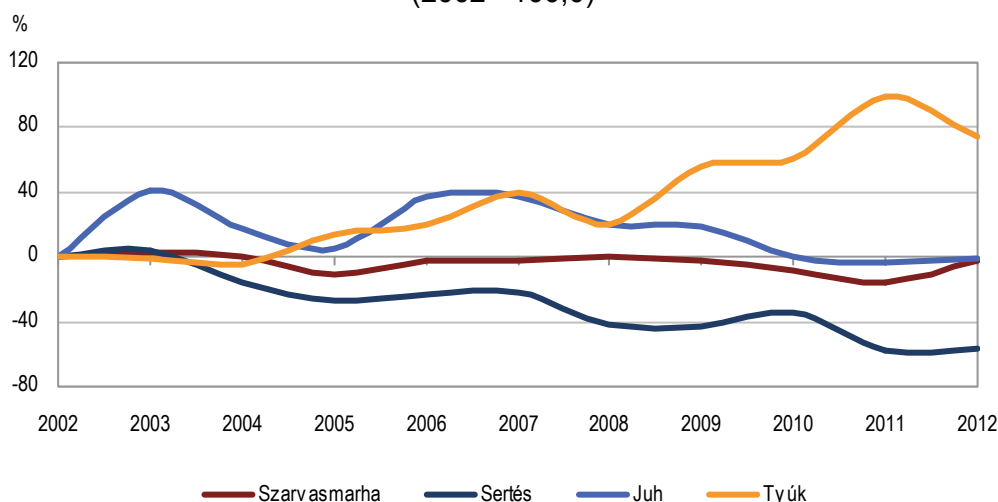
A burgonya fokozatosan veszít jelentőségéből: 2000-ben még országosan a második legnagyobb területen, 7 ezer hektáron termelték a megye gazdálkodói, 2012-ben már alig 1600 hektáron. A betakarított 29 ezer tonnányi termés háromtizedével volt kevesebb az előző évinél.

A lucerna 2011. évihez hasonló nagyságú (4800 hektárnyi) területéről 7,5%-kal nagyobb (közel 24 ezer tonna) termést takarítottak be. Az ennek alapján számítható hektáronkénti hozam a megyék között a legmagasabb, és csaknem másfélszerese az országos átlagnak.

Az állatösszeírás 2012. december 1-jei adatai Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a tyúkfélék kivételével valamennyi főbb haszonállat állomány-növekedését mutatják. A mélypontot jelentő 2011. évet követően a szarvasmarhák száma 36 ezerre, a juhoké 162 ezerre emelkedett. A sertésállomány kismértékben (2,4%-kal) gyarapodott az egy évvel korábbihoz képest, és 129 ezret tett ki. (Országosan folytatódott az állomány csökkenése.) Tyúkokból 3,9 milliót gondoztak. Számuk a megyében az országosnál nagyobb ütemben (13%-kal) mérséklődött, de az állomány így is meghaladja a 2010. évit. A megye állattenyésztésben betöltött szerepét mutatja, hogy itt gondozzák az országos juhállomány 14, és a tyúkok 13%-át.

4. ábra

A megyei állatállomány változása, december 1.
(2002 = 100,0)

A mezőgazdasági termékek termelőiár-szintje 2012-ben 15,4%-kal volt magasabb a 2011. évinél. A növényi termékek termelőiár-szintje erőteljesebben, 17,8%-kal, az élő állatok és állati termékeké visszafogottabban, 11,0%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A mezőgazdasági termékek árszínvonal növekedése 2012-ben szerényebb ütemű volt az előző évinél.

Ipar

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében működő 4 fő feletti ipari vállalkozások telephelyeinek 2012. évi termelése 548 milliárd forint volt, összehasonlítva áron 1,7%-kal több az egy évvel korábbinál. (Országosan ugyanakkor 1,7%-os visszaesést regisztráltak.) A megye kevésbé iparosodott jellegét mutatja, hogy az egy főre jutó ipari termelési érték az országos átlagnak mindössze 43%-át tette ki.

A megyei székhelyű közepes és nagyméretű, 49 főnél többet foglalkoztató vállalkozások teljesítménye a telephelyekét meghaladó mértékben, változatlan áron 8,7%-kal nőtt, és meghaladta a 434 milliárd forintot. A teljesítmény növekedésében a belföldi és export-értékesítés 10–10%-ot meghaladó emelkedése egyaránt szerepet játszott. A megyében az ipar ágai közül a termelés 99%-át adó feldolgozóipar csaknem valamennyi alágazatában nőtt a teljesítmény. Az ipari produktumból 27%-kal részesedő, a hazai és külföldi piacokra közel azonos arányban termelő élelmiszer, ital, dohánytermék gyártás 115 milliárd forintot meghaladó termelési értéke az átlagosnál nagyobb ütemben, változatlan áron 11%-kal emelkedett, elsősorban az exportértékesítés bővülésének köszönhetően. Szintén átlag fölött, 1,2–1,3-szeresére növelte teljesítményét az ipari termeléshez 9,3%-kal hozzájáruló textilipar és a 10%-kal

részesedő gépipar, ami ugyancsak a külpiazi kereslet számottevő élénkülésének tudható be. Az átlagosnál kisebb ütemben, 2,8%-kal bővült az ipari produktum háromtizedét előállító, és túlnyomórészt külföldre értékesítő gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék ágazat termelési volumene. Az átlagosnál szintén kisebb növekedési ütemet regisztráltak az ipari termelésből szerényebb súllyal részesedő fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása, illetve az egyéb feldolgozóipar; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása ágazatban. Visszaesés egyedül a fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység ágazat teljesítményében következett be, amely a megye ipari termeléséből 3,0%-kal részesedett.

5. tábla

A megyei székhelyű ipari termelés és értékesítés ágazatonként, 2012

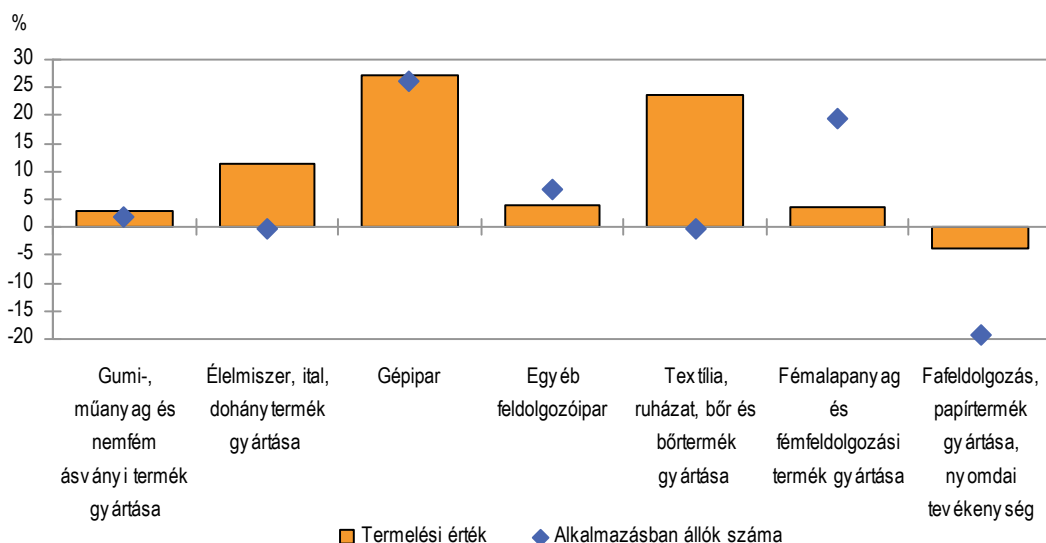
Ágazat, ágazatcsoport		Termelés, millió Ft	Belföldi Export	
			értékesítés aránya, %	
C	Feldolgozóipar	431 154	25,6	74,4
Ezen belül:				
CA	élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	115 189	48,8	51,2
CB	textília, ruházat, bőr és bőrtermék gyártása	40 545	5,9	94,1
CC	fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység	12 990	64,6	35,4
CG	gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása	133 795	9,4	90,6
CH	fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása	27 401	30,1	69,9
CI-CL	gépipar	43 707	15,6	84,4
CM	egyéb feldolgozóipar; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása	42 292	20,4	79,6

Az ipari értékesítés országosnál nagyobb hányada (73%-a) irányult külföldi piacokra, és csaknem valamennyi feldolgozóipari ágazat értékesítésében az export volt a meghatározó.

2012-ben a megyei székhelyű közepes és nagyméretű ipari vállalkozásoknál közel 18 500 fő állt alkalmazásban, 4,1%-kal több a 2011. évinél. Egy alkalmazásban álló átlagosan 23,5 millió forint termelési értéket állított elő, ami 4,4%-kal haladta meg az előző évit.

5. ábra

A megyei székhelyű ipari termelés volumenének és az alkalmazottak számának változása ágazatonként, 2012 (az előző évhez képest)

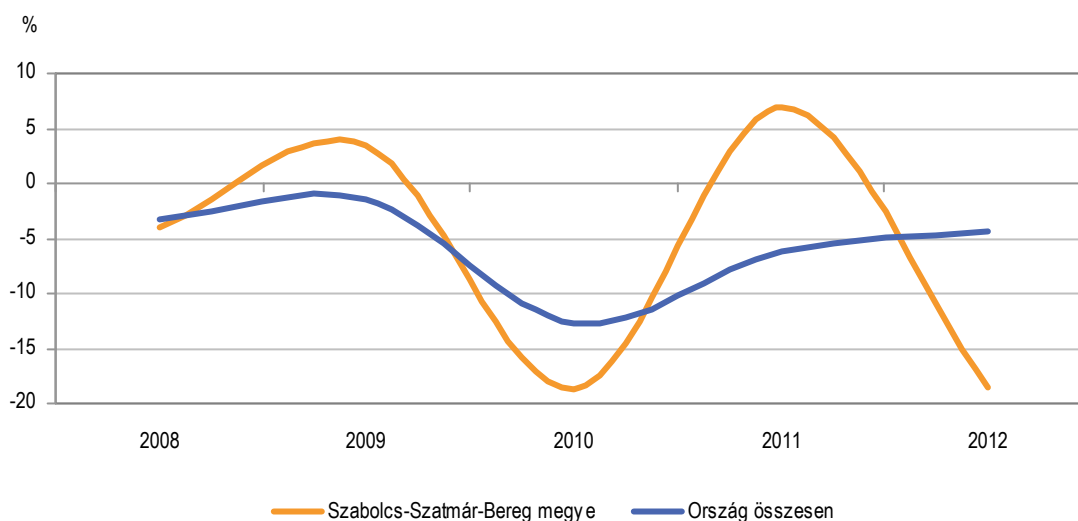
Az ipari termelőiár-színvonal 2012. évben országosan 4,3%-kal volt magasabb a 2011. évinél, ezen belül a belföldre értékesített termékek átlagosan 5,3%-kal, a külföldre értékesítettek pedig 3,6%-kal kerültek többre. Az árszínvonal emelkedése az előző évihez hasonlóan alakult.

Építőipar

Az építőipar teljesítménye 2012-ben csökkent. A megyei székhelyű 4 főnél nagyobb létszámot foglalkoztató építőipari vállalkozások által előállított 30 milliárd forint termelési érték összehasonlító áron 19%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól. (Országosan ennél kisebb ütemű, 4,4%-os csökkenést regisztráltak.)

6. ábra

Az építőipari termelés volumenének változása*
(az előző évhez képest)

* A megyei székhelyű, 4 főnél nagyobb létszámot foglalkoztató építőipari vállalkozások adatai alapján.

Az építőipari termelés értéke az épületépítés és az egyéb építmények építése között 69–31% arányban oszlott meg. Mindkét építménycsoport teljesítménye elmaradt az előző évitől, az épületépítés volumene 15, az egyéb építményeké 25%-kal esett vissza.

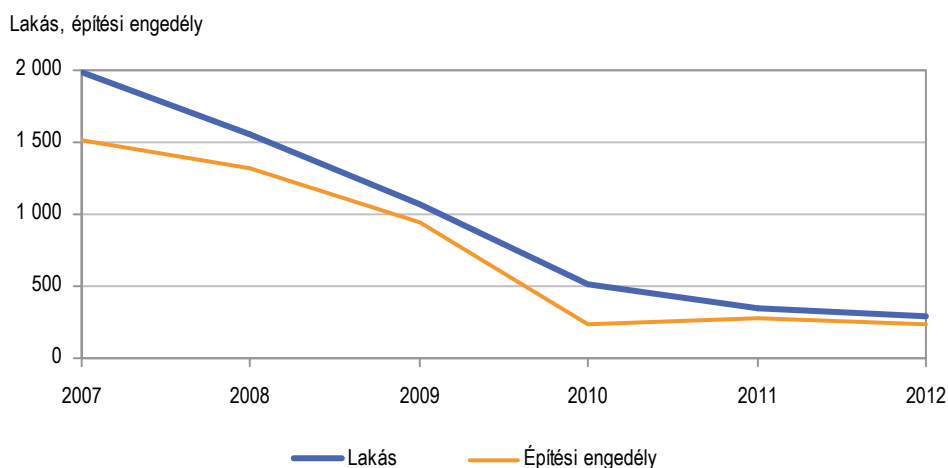
Az építőipari vállalkozások 2012. év folyamán kötött új szerződéseinek értéke összehasonlító áron 1,7%-kal maradt el a 2011. évitől. Az év végén 15 milliárd forint értékű szerződésállománnyal rendelkeztek, melynek kilentizését a közműépítésre kötött szerződések tették ki. Az év végi szerződésállomány változatlan áron 31%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Az épületépítésre vonatkozó szerződések volumene ugyan 28%-kal visszaesett, az egyéb építményeké azonban 2,2-szeresére nőtt.

Az építőipari termelői árak 2012-ben országosan átlagosan 1,9%-kal voltak magasabbak az előző évinél. Az épületek építése ágazatban 0,7, az egyéb építmények ágazatban 2,2, a speciális szaképítés ágazatban pedig 2,4%-kal nőttek az árak.

Lakásépítés

A lakásépítések 2008 óta tartó csökkenése folytatódott a megyében. 2012-ben mindössze 294 lakást vettek használatba, 14%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban, a 2007. évinek pedig csupán 15%-át. A megyei lakásépítések visszaesése 2012-ben ugyan kisebb mértékű volt, mint országosan, az építések intenzitása, tízezer lakosra jutó száma (5,3) fele volt az országos átlagértéknek.

Épített lakás, kiadott lakásépítési engedély a megyében

A kiadott új lakásépítési engedélyek száma (237) ugyancsak mérséklődött (16%-kal) az egy évvel korábbihoz képest.

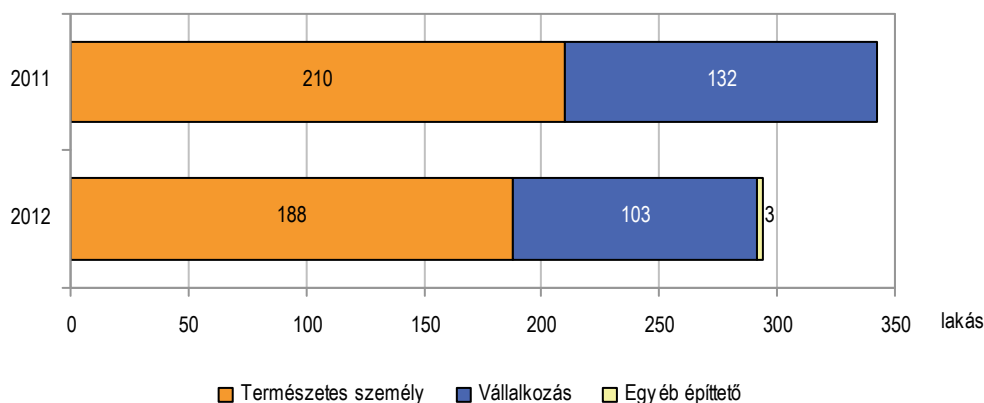
Településtípusonként tekintve Nyíregyházán és a községekben csökkent az építések száma 24, illetve 47%-kal, a megyeszékhelyen kívüli városokban viszont 1,7-szeresére bővült. Ennek megfelelően a lakásépítések 58%-a Nyíregyházára koncentrálódott, további 30 és 12%-uk a többi városban és a községekben valósult meg.

Épített és megszűnt lakás, kiadott lakásépítési engedély a megyében településtípusonként, 2012

Településtípus	Épített lakás		Megszűnt lakás		Kiadott lakásépítési engedély	
	száma	2011 = 100,0	száma	2011 = 100,0	száma	2011 = 100,0
Nyíregyháza	170	75,6	43	122,9	140	79,1
Többi város	90	169,8	34	48,6	61	110,9
Község	34	53,1	34	45,9	36	72,0
Összesen	294	86,0	111	62,0	237	84,0

Építetők szerint mind a természetes személyek, mind a vállalkozások beruházásában kevesebb lakás épült az előző évinél. A természetes személyek építetői tevékenysége tizedével, a vállalkozóké ezt meghaladóan, 22%-kal esett vissza. A lakásépítésből a természetes személyek 64%-ban, a vállalkozások 35%-ban vették ki a részüket; az egyéb építetők szerepvállalása csupán 1%-ot tett ki.

Épített lakás építető szerint a megyében

Az év folyamán használatbavételi engedélyt kapott lakások 58%-a saját használatra, 37%-a értékesítésre készült, a fennmaradó részüket bérbeadásra, illetve szolgálati használatra építették. A családi házak építése 17%-kal, a többszintes, többlakásos épületben átadott otthonok száma pedig 10%-kal lett kevesebb a 2011. évinél.

A jellemzően nagyobb alapterületű családi házas építések átlagot meghaladó csökkenése magyarázza, hogy az új lakások átlagos alapterülete 6 m²-rel kisebb volt mint az előző évben, és 104 m²-t tett ki.

2012-ben a megyében összesen 111 lakás szűnt meg, 68-cal kevesebb, mint egy évvel korábban. A megszűnések döntő részben – 64%-ban – avulás miatt következtek be. Az építések és megszűnések egyenlegeként Szabolcs-Szatmár-Bereg lakásállománya 183-mal bővült.

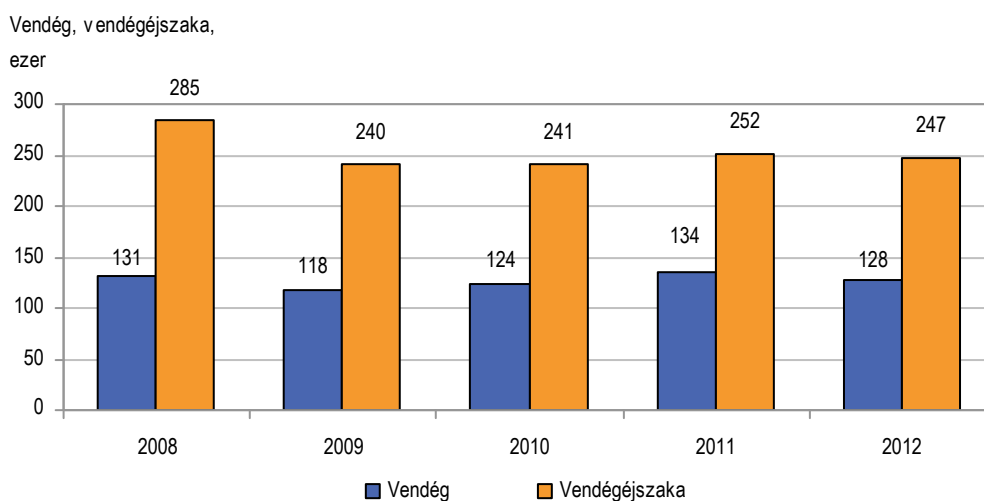
Turizmus

A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának 2010 óta tartó élénkülését követően a vendégszám és a vendégéjszakák száma egyaránt mérséklődött 2012-ben az előző évhez képest. A kereskedelmi szálláshelyeken 128 ezer vendég 247 ezer vendégéjszakát töltött el. A vendégek száma 4,4%-kal, a vendégéjszakáké 1,7%-kal volt kevesebb, mint 2011. évben.

A megye idegenforgalmának nagyobb részét jelentő belföldi vendégéjszakák 2,4%-kal csökkentek az előző évhez viszonyítva, ugyanakkor a külföldiek által eltöltött éjszakák száma lényegében stagnált. Az átlagos tartózkodási idő mind a belföldiek, mind a külföldiek esetében hosszabbodott (1,9, illetve 2,1 éjszakára), és összességében 1,9 éjszakát tett ki.

2012-ben a megye kereskedelmi szálláshelyeinek szolgáltatásait igénybe vevő vendégek negyedét a külföldiek adták, akik az ott eltöltött vendégéjszakákból bővülő hányaddal, 27%-kal részesedtek. A külföldiek közül a legnagyobb számban – egyenként négyezret meghaladóan – Szlovákiából, Romániából, Ukrajnából és Lengyelországból érkeztek a megyébe (a szlovák és lengyel vendégforgalom dinamikus bővülése, valamint a román és ukrán forgalom visszaesése mellett). A külföldiek 77%-a az Európai Unió országaiból látogatott Szabolcs-Szatmár-Beregbe, számuk 3,5%-kal, vendégéjszakáik száma 1,6%-kal volt több, mint 2011. évben.

Vendégek és vendégéjszakák a megyei kereskedelmi szálláshelyeken

A szálláshely-típusok közül legnépszerűbbek a szállodák voltak, ahol a kereskedelmi szálláshelyeket igénybe vevő összes vendég 46%-a, a külföldieknek pedig 52%-a szállt meg. A szállodák forgalma – a vendégéjszakák számát tekintve – 3,5%-kal emelkedett 2012-ben az előző évhez képest a belföldi kereslet (7,0%-os) bővüléséből adódóan, miközben a külföldiek érdeklődése 3,6%-kal csökkent.

A wellness-szállodák növekvő arányban vették ki részüket a szállodai vendégforgalomból; vendégeik és vendégéjszakáik száma is egyaránt 1,5–1,5-szerese volt az egy évvel korábbiak.

A megye szállodái az év folyamán átlagosan 31%-os (a wellness-szállodák 47%-os) szobakihasználtsággal működtek, szemben az országos 48%-kal.

A további szálláshely-típusok közül a vendégéjszakák alapján növekedést az üdülőházak (21%) és a kempingek (4,8%) könyvelhettek el. Forgalomcsökkenés a panziók (1,0%) és a közösségi szállások (40%) esetében mutatkozott.

7. tábla

Vendégéjszaka és szállásdíj-bevétel szálláshely-típusonként, 2012

Szálláshely-típus	Vendégéjszaka		Bruttó szállásdíj-bevétel		Egy vendégéjszakára jutó bruttó szállásdíj-bevétel, forint
	összesen	2011 = 100,0	ezer forint	2011 = 100,0	
Szálloda	109 694	103,5	764 826	109,7	6 972
Panzió	69 270	99,0	295 035	106,0	4 259
Üdülőház	16 194	121,2	60 586	158,3	3 741
Közösségi szállás	17 953	60,3	42 143	59,8	2 347
Kemping	34 102	104,8	82 530	123,0	2 420
Összesen	247 213	98,3	1 245 120	108,2	5 037

A megye kereskedelmi szálláshelyein 2012-ben összesen 2 milliárd 634 millió forint bruttó árbevétel képződött, folyó áron 8,0%-kal több, mint egy évvel korábban. Ezzel egyidejűleg a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás árai országosan átlagosan 4,6%-kal drágultak.

A bevételek 47%-át a szállásdíjak adták. Az 1 milliárd 245 millió forint bruttó szállásdíj-bevétel 69%-át a belföldi, 31%-át a külföldi vendégek fizették meg.

A megye kereskedelmi szálláshelyei közül az elfogadó egységeknél realizálódott belföldi bruttó szállásdíj 16%-át Széchenyi Pihenőkártyával, 5,8%-át pedig üdülési csekkkel fizették ki, ami összességében 101 millió, illetve 43 millió forintot jelentett.

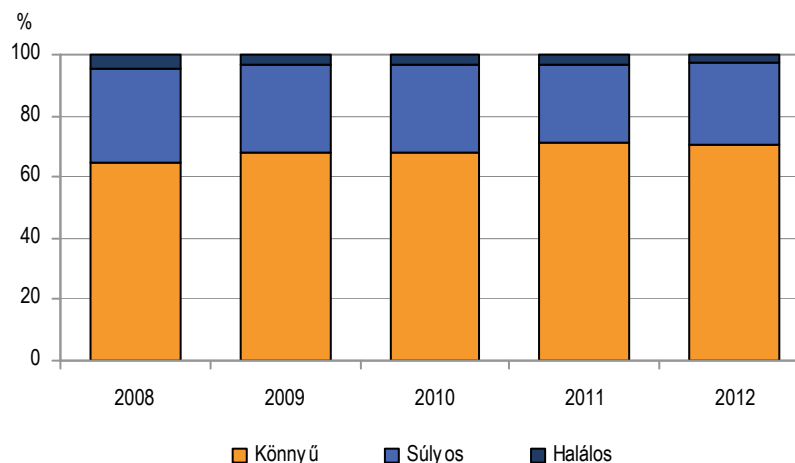
Közúti közlekedési balesetek

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az elmúlt években – az országoshoz hasonlóan – fokozatosan mérséklődött a személyi sérüléssel járó balesetek száma. Ez a tendencia 2012-ben tovább folytatódott. A balesetek száma 1,8%-kal, a balesetet szenvedett személyeké 4,2%-kal csökkent az előző évihez képest. A megyében az országban történt balesetek 5%-át regisztrálták.

A megye közútjain összesen 816 közlekedési baleset történt. Túlnyomó részük – 578 – könnyű, 215 súlyos sérüléssel végződött, 23 halálos kimenetelű volt. A könnyű sérülést okozó balesetek száma 2,7%-kal csökkent, ugyanakkor a súlyos sérüléssel járó balesetek gyakorisága 1,9%-kal emelkedett. Halálos sérülést okozó balesetből 12%-kal kevesebb következett be a megyében. Az alkoholos befolyásoltság alatt okozott balesetek száma egy év alatt 11%-kal, 85-re mérséklődött. Minden tizedik balesetet idéztek elő ittas állapotban.

10. ábra

Közúti közlekedési balesetek megoszlása a balesetek kimenetele szerint a megyében

A balesetekben 1042 személy szenvedett valamilyen sérülést, amelyből 766-an könnyen, 251-en súlyosan sérültek, 25-en életüket veszítették. A könnyebb sérülést szenvedők száma 8,3%-kal maradt el az egy évvel korábbtól, ezzel egyidejűleg a súlyosan sérült személyeké 12%-kal emelkedett, a meghaltaké 14%-kal csökkent. Az alkohol hatása alatt okozott balesetekben 101 személy sérült meg, 17%-kal kevesebben, mint az előző évben.

A baleseteket okozó okok szerint vizsgálva, az esetek 93%-a a járművezetők hibájára vezethető vissza. A gyalogosok a balesetek 4%-át idézték elő, utassal és egyéb okozóval a balesetek 3%-a hozható összefüggésbe. A járművezetők által előidézett okok közül a sebesség nem megfelelő megválasztása szerepelt az első helyen, 29%-kal. A balesetek 22%-a figyelmetlen, gondatlan vezetés, 18%-a az elsőbbségadás szabályainak megsértése miatt következett be. Az esetek 17%-ában az irányváltoztatás, haladás és kanyarodás szabályainak megsértésével okozták a járművezetők balesetét.

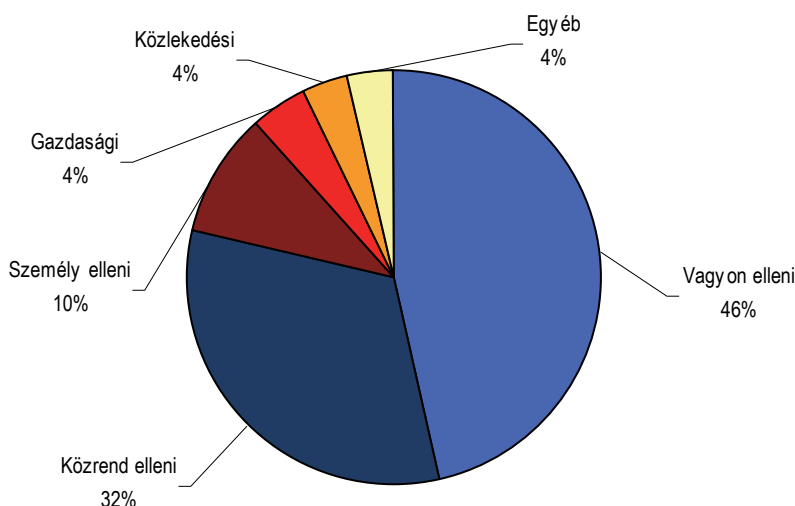
Bűncselekmények

2012. évben az országban regisztrált bűncselekmények 4,9%-át, 23 175 esetet Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén követték el. Az előző évhez képest a megyei bűnesetek száma 13%-kal emelkedett, míg országos átlagban 4,6%-kal lett több. Százezer lakosra 4199 (az országosnál 543-mal kevesebb) bűncselekmény jutott.

A bűncselekmény-főcsoportokon belül a legnagyobb arányt, 46%-ot a vagyon elleniek tették ki. 2012-ben 10 724 ilyen eset történt, 5,3%-kal több, mint egy évvel korábban. A közrend ellen irányulók az összes bűneset 32%-át adták, és számuk közel másfélszeresére bővült. A kisebb – egyenként 10% alatti – súlyarányt képviselő bűncselekmény fajták közül a gazdasági és a személy elleni, továbbá a közlekedési jellegűek száma egyaránt (13, 3,4, illetve 1,8%-kal) mérséklődött.

11. ábra

Regisztrált bűncselekmények jelleg szerinti megoszlása a megyében, 2012

Az év folyamán összesen 7757 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei lakóhelyű bűnelkövető vált ismertté, 8,0%-kal kevesebb, mint 2011-ben. Százezer lakosra a megyében 1406 regisztrált bűnelkövető jutott, 1,4-szer több, mint országosan. Az elkövetők 12%-a (14–17 éves) fiatalok, 21%-a (18–24 éves) fiatal felnőtt volt.

További információk, adatok (linkek):

[Részletes megyei adatok](#)

[stADAT-táblák](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Malakucziné Póka Mária

További információ: Novák Géza

Telefon: (+36-52/529-809) geza.novak@ksh.hu

[Információs szolgálat](#), telefon: (+36-42/407-032)